

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΕΦΑΡΜΟΓΗ
ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΑΤΖΕΝΤΑΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
ΣΕ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

1ο ΕΤΗΣΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΕΕΑ
HES

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
HELLENIC EVALUATION SOCIETY

12 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2017_ΤΕΧΝΟΠΟΛΙ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Η **Διεθνής ατζέντα για την αξιολόγηση**, η οποία διαμορφώθηκε στο πλαίσιο του διεθνούς δικτύου 'EvalPartners', αποτελεί το πρώτο μακροπρόθεσμο παγκόσμιο όραμα για την αξιολόγηση και περιλαμβάνει τέσσερις βασικές διαστάσεις ως προαπαιτούμενα για την ενίσχυση της αξιολόγησης:

1. ένα ευνοϊκό περιβάλλον για την αξιολόγηση,
2. θεσμικές ικανότητες,
3. ατομικές ικανότητες για αξιολόγηση,
4. διασυνδέσεις μεταξύ των τριών πρώτων διαστάσεων.

Σε Ευρωπαϊκό επίπεδο ο προσανατολισμός του Προϋπολογισμού της Ε.Ε. στα αποτελέσματα (**result-oriented**) θέτει την αξιολόγηση στο επίκεντρο του προβληματισμού για το ρόλο που μπορεί να έχει σε μία Ε.Ε. που αλλάζει και στο πώς μπορεί να συμβάλει στη δημιουργία προστιθέμενης αξίας για τους πολίτες της και να αντιμετωπίσει κρίσιμα κοινωνικά προβλήματα.

Στο πλαίσιο της Ε.Ε. και της συγκυρίας διαβούλευσης για το Πολυετές Δημοσιο-νομικό Πλαίσιο και τα προγράμματα μετά το 2020, η αξιολόγηση αποκτά κεντρικό ρόλο και επικεντρώνεται στο πώς μπορεί να συμβάλει στη διαμόρφωση πολιτικών, οι οποίες να βασίζονται σε στοιχεία που παρέχουν αξιόπιστα συστήματα παρακολούθησης και αξιολόγησης (**evidence-based**). Επιπλέον, τα ψηφιακά δεδομένα και οι τεχνολογίες πληροφορίας αποτελούν έναν παράγοντα που επηρεάζει όλο και περισσότερο την έρευνα στην αξιολόγηση καθώς και τις εφαρμογές της στη διαμόρφωση πολιτικών.

Τέλος, σε εθνικό επίπεδο, η βασική πρόκληση σε αυτή την περίοδο ενεργοποίησης της Ελληνικής Εταιρείας Αξιολόγησης είναι η εγκαθίδρυση ενός ενεργού ρόλου στις προσπάθειες για **οικονομική ανάκαμψη και ανάπτυξη**.

ΣΤΟΧΟΙ

Στο πλαίσιο αυτό, το Ετήσιο συνέδριο 2017 της ΕΕΑ έχει διττό στόχο:

- Την **ενεργοποίηση του διαλόγου** μεταξύ εμπειρογνομόνων και φορέων άσκησης αναπτυξιακής πολιτικής για τους τρόπους με τους οποίους η αξιολόγηση στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα στην Ελλάδα μπορεί να συνεισφέρει στις προσπάθειες για ανάπτυξη.
- Την **παρουσίαση αξιολογήσεων** που διενεργούνται σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο στο πεδίο της αναπτυξιακής πολιτικής. Τα αποτελέσματα αυτών των αξιολογήσεων και η χρήση τους από τους υπεύθυνους για τη χάραξη πολιτικής αναδεικνύουν το ρόλο και τη σημασία της αξιολόγησης ως ένα ουσιαστικό σκέλος της διακυβέρνησης και διαχείρισης αναπτυξιακών πολιτικών.

ΘΕΜΑΤΑ

- Η αξιολόγηση ως εργαλείο χάραξης πολιτικής.
- Οι πραγματικές προοπτικές της αξιολόγησης στον ιδιωτικό τομέα στην Ελλάδα ως επένδυση στην επιχειρηματική ανάπτυξη.
- Η συμβολή της αξιολόγησης στην ανεύρεση λύσεων σε τρέχουσες κοινωνικές και οικονομικές κρίσεις και προκλήσεις

Η **Ελληνική Εταιρεία Αξιολόγησης (ΕΕΑ)** ιδρύθηκε το Σεπτέμβριο του 2014 με τη μορφή Επιστημονικού Σωματείου και είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Εταιρείας Αξιολόγησης. Βασικός σκοπός της είναι η προώθηση μιας κουλτούρας αξιολόγησης που θα συμβάλει στην οικονομική ανάπτυξη, στην ορθολογική αξιοποίηση των πόρων, στην προσέλκυση επενδύσεων, στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, στη διασφάλιση κοινωνικής συνοχής και, γενικά, στην αποτελεσματικότητα των δημόσιων πολιτικών. Στόχος της είναι η προώθηση της αξιολόγησης ως επιστημονικής μεθόδου ανάλυσης και αξιοποίησης των δυνατοτήτων και ευκαιριών ανάπτυξης, και η δημιουργία μιας πλατφόρμας δημόσιου διαλόγου για την αξιολόγηση.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

- ▶ **09:30-10:00** **ΠΡΟΣΕΛΥΣΗ**
- ▶ **10:00-10:15** **ΚΑΛΩΣΟΡΙΣΜΑ**
Γιώργος Καμίνης Δήμαρχος Αθηναίων
- ▶ **10:15-10:30** **ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ**
Δήμητρα Ιωάννου Πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Αξιολόγησης
- ▶ **10:30-11:00** **ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ**
Όλγα Γεροβασίλη Υπουργός Διοικητικής Ανασυγκρότησης
- ▶ **11:00-12:00** **1Η ΕΝΟΤΗΤΑ**
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΙΣΗΓΗΣΗ
Λόης Λαμπριανίδης Γενικός Γραμματέας Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ
Γιώργος Μιχαηλίδης Καθηγητής Περιφερειακής Ανάπτυξης και Προγραμματισμού, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Γιώργος Μέργος Καθηγητής Οικονομικών Επιστημών, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών - "Ο ρόλος της αξιολόγησης στη χάραξη πολιτικής για βιώσιμη ανάπτυξη"
Αναστάσιος Τζήκας Πρόεδρος του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Πληροφορικής και Επικοινωνιών Ελλάδος (ΣΕΠΕ) - "Νέες τεχνολογίες, e-government και η αλλαγή αναπτυξιακού μοντέλου"
- ▶ **12:00-12:30** **ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ**
- ▶ **12:30-13:30** **2Η ΕΝΟΤΗΤΑ**
ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΑΤΖΕΝΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΕ ΜΙΑ
ΕΥΡΩΠΗ ΠΟΥ ΑΛΛΑΖΕΙ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΙΣΗΓΗΣΗ
Λεονάρδος Καντσός Στέλεχος Μονάδας Οργάνωσης της Διαχείρισης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων, Εθνική Αρχή Συντονισμού του ΕΣΠΑ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ
Μανώλης Χρυσάκης Διευθυντής Ερευνών - Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών

Ελένη Κούκουλα Προϊσταμένη Μονάδας Συντονισμού της Αξιολόγησης των δράσεων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) - "Ο συντονισμός της Αξιολόγησης των παρεμβάσεων του ΕΚΤ στο ΕΣΠΑ. Ο ρόλος της ΕΥΣΕΚΤ. Βασικοί στόχοι, προκλήσεις και επιτεύγματα"
Βίβιαν Γαλατά Καθηγήτρια / Σύμβουλος ΕΑΠ & Αντιπρόεδρος ΕΕΑ - "Η πολυμεθοδολογική προσέγγιση στην αξιολόγηση των μικρών επιχειρήσεων"
Μανώλης Κουτουλάκης Συντονιστής ερευνών Εργαστηρίου Διεθνών και Ευρωπαϊκών Πολιτικών και Προγραμμάτων Ανάπτυξης Πανεπιστημίου Πειραιώς - "Αξιολόγηση & place-based προσεγγίσεις στο πλαίσιο της Πολιτικής Συνοχής της ΕΕ. Παράθυρο ευκαιρίας ή αποτυχία του συστήματος;"
- ▶ **13:30-14:15** **3Η ΕΝΟΤΗΤΑ**
ΠΩΣ ΜΠΟΡΕΙ Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΝΑ ΣΥΜΒΑΛΛΕΙ ΣΤΗΝ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ;
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΙΣΗΓΗΣΗ
Mariana Branco Εκπρόσωπος Ευρωπαϊκής Εταιρείας Αξιολόγησης
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ
Ιωσήφ Χασιόδ Καθηγητής Οικονομικών & Μέλος ΔΣ ΕΕΑ

Παντελής Ταγκαλάκης Συνεργάτης στο Γραφείο της Υπουργού Διοικητικής Ανασυγκρότησης - "Η χρήση της αξιολόγησης ως εργαλείο στήριξης της Διοικητικής Ανασυγκρότησης"
Σμαράγδα Ζησοπούλου Προϊσταμένη Μονάδας Σχεδιασμού και Αξιολόγησης, Εθνική Αρχή Συντονισμού του ΕΣΠΑ - "Προβληματισμοί για το ρόλο της Αξιολόγησης στο πλαίσιο των Προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από τα Ευρωπαϊκά, Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής"
Τίνα Ορφανίδου Εκπρόσωπος Συνδέσμου Εταιρειών Συμβούλων Μάνατζμεντ Ελλάδος (ΣΕΣΜΑ, ΕΛΕΣΜΑ) - "Η πιστοποίηση συμβούλων ως αξιολογικό υπόβαθρο για βελτίωση της παροχής υπηρεσιών"
Ηλίας Σαββάκης Γενικός Γραμματέας Δήμου Αγίου Δημητρίου - "Ανάλυση Ουσιαστικότητας: Η κοινωνία αξιολογεί την τοπική αυτοδιοίκηση"
- ▶ **14:15-14:30** **ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΛΗΞΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ**

Η **Mariana Branco** είναι μέλος του ΔΣ της Ευρωπαϊκής Εταιρείας Αξιολόγησης με εμπειρία στην ανάλυση της κοινωνικής ανταποδοτικότητας και στη μέτρηση του κοινωνικού αντίκτυπου επενδύσεων. Έχει εργαστεί στους οργανισμούς Portugal 2020 Agenda, Angolan Sovereign Wealth Fund και Brazilian Social Industry Service και έχει διατελέσει αναλύτρια επικοινωνίας πολιτικών βιωσιμότητας σε επιχειρήσεις όπως η Unilever και η Danone. Σπούδασε οικονομικά και έλαβε μεταπτυχιακούς τίτλους στη Διεθνή Συνεργασία και στην Τεκμηρίωση Μεθοδολογίας Έρευνας. Μέλος του ΔΣ της Ευρωπαϊκής Εταιρείας Αξιολόγησης, Συνεπικεφαλής της Θεματικής Ομάδας Εργασίας Αναδυόμενων Αξιολογητών, Συνεπικεφαλής του Τμήματος Επικοινωνίας.

Ο **Γιώργος Μέργος** είναι Διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Stanford των ΗΠΑ και είναι Καθηγητής Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα εστιάζονται στην Εφαρμοσμένη Μικροοικονομική, την Κοινωνικο-οικονομική Αξιολόγηση, την Οικονομική Ανάπτυξη και τη Διεθνή Αναπτυξιακή Συνεργασία. Έχει διατελέσει Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Οικονομίας & Οικονομικών, Διοικητής του ΙΚΑ και μέλος των ΔΣ τραπεζών. Έχει εκπονήσει αξιολογήσεις επενδύσεων για την Παγκόσμια Τράπεζα και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Η **Βίβιαν Γαλατά** είναι Νομικός, Διδάκτορας Εργατικού και Κοινωνικού Δικαίου του Παντείου Παν/μίου και κάτοχος Μετ/κών Τίτλων του Université Libre de Bruxelles. Έχει εκτενή εμπειρία στο στρατηγικό σχεδιασμό πολιτικών και πρωτοποριακών προγραμμάτων, στην αξιολόγηση διαρθρωτικών παρεμβάσεων και στην εφαρμογή μοντέλων αξιολόγησης, στους τομείς κοινωνικής πολιτικής, αγοράς εργασίας, ανάπτυξης ανθρωπίνων πόρων, κατάρτισης και δια βίου μάθησης, απασχόλησης και πιστοποίησης επαγγελματικών προσόντων.

Ο **Γιώργος Μιχαλίδης** είναι Διδάκτωρ Οικονομίας της Ecole de Hautes Etudes en Sciences Sociales του Παρισιού. Πρώην Επίκουρος Καθηγητής Σχεδιασμού, Αξιολόγησης και Διαχείρισης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων στο Παν/μιο Θεσσαλίας και από το 2010 Επίκουρος Καθηγητής Περιφερειακής Ανάπτυξης στο Α.Π.Θ. Ιδρυτικό μέλος της European Evaluation Society. Έχει δημοσιεύσει πλήθος άρθρων σε θέματα Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Περιφερειακής Ανάπτυξης και έχει εκδώσει βιβλία, όπως ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ, στην Ανάπτυξη και στην Κρίση (2011).

Η **Σμάρω Ζησοπούλου** εργάζεται στην Εθνική Αρχή Συντονισμού του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης και είναι προϊσταμένη της Μονάδας Σχεδιασμού και Αξιολόγησης. Από το 1999 ασχολείται με το σχεδιασμό και τη διαχείριση των Προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Η **Τίνα Ορφανίδου** είναι διδάκτωρ Βιοψυχικής του ΕΚΠΑ. Έχει σημαντικές συνεργασίες με Ακαδημαϊκά Ιδρύματα και είναι υπεύθυνη για το συντονισμό και την παρακολούθηση του προγράμματος συνεργασίας για την επίβλεψη πτυχιακών για το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα της Διοίκησης Υπηρεσιών του ΟΠΑ, ως μέλος του ΔΣ και Πρόεδρος της ΕΛΕΣΜΑ. Διαθέτει 15ετή εμπειρία σε αξιολόγηση προγραμμάτων και έργων κυρίως στον τομέα της κοινωνικής καινοτομίας, της εκπαίδευσης και της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού.

Η **Δήμητρα Ιωάννου** είναι Διδάκτωρ Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Ανθρωπιστικών Επιστημών του Στρασβούργου. Έχει μακροχρόνια επαγγελματική πείρα στον προγραμματισμό, τη διαχείριση και την αξιολόγηση αναπτυξιακών και διαρθρωτικών παρεμβάσεων, και διαθέτει σημαντική εμπειρία στην παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών διαμόρφωσης στρατηγικών πλαισίων ανάπτυξης και δημόσιων πολιτικών. Έχει εκπονήσει πλήθος αξιολογήσεων για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα και σε πολλές χώρες του εξωτερικού.

Ο **Ηλίας Σαββάκης** είναι κάτοχος Πτυχίου Χημικού Μηχανικού του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου και Μεταπτυχιακών Τίτλων Σπουδών στην Διοίκηση Επιχειρήσεων (MBA) και στην Πληροφορική (MSc). Έχει αποκτήσει σημαντική εμπειρία σε θέσεις ευθύνης του ιδιωτικού και του Δημόσιου τομέα στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Από το 2012 έως και σήμερα κατέχει τη θέση του Γενικού Γραμματέα στο Δήμο Αγίου Δημητρίου. Είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Αραβο-Ελληνικού Επιμελητηρίου Εμπορίου & Ανάπτυξης.

Ο **Λεονάρδος Καντσός** είναι κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου από το LSE με εξειδίκευση στην κοινωνική πολιτική της Ε.Ε. και υπηρετεί στην Εθνική Αρχή Συντονισμού του ΕΣΠΑ (Μονάδα αξιολόγησης ΕΚΤ), έχοντας συμμετάσχει στην εκπόνηση πολυετών προγραμμάτων όπως το ΕΣΠΑ 2007-2013. Από το 1999 ασχολείται με την εκπόνηση μελετών αξιολόγησης (Υπ. Οικονομίας, Ανάπτυξης, Εργασίας κ.α.) και από το 2004 εργάζεται στο Υπ. Οικονομίας σε θέματα συντονισμού των αξιολογήσεων και παρακολούθησης των αποτελεσμάτων του ΕΣΠΑ.

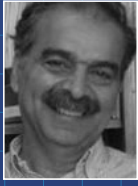
Ο **Παναγιώτης Ταγκάλινος** έχει σπουδάσει Government στο Πανεπιστήμιο Essex και Διεθνείς Σχέσεις στο Πανεπιστήμιο του Kent και Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού στο Ο.Π.Α. ενώ είναι απόφοιτος της Ε.Σ.Δ.Δ. Έχει ασχοληθεί με θέματα ποιότητας και αποδοτικότητας ως Προϊστάμενος στο Τμήμα Τεκμηρίωσης και Καλών Πρακτικών της Διεύθυνση Ποιότητας και Αποδοτικότητας του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και ως Προϊστάμενος στο Τμήμα Προγραμματισμού και Διοίκησης Ποιότητας της Επιτροπής Εποπτείας & Ελέγχου Παιγνίων.

Η **Έβνι Κούκουλα** είναι ιστορικός με σπουδές στην Αθήνα και μεταπτυχιακό τίτλο από το King's College της Μεγάλης Βρετανίας. Είναι στέλεχος της ΜΟΔ αε από το 1998. Είναι Προϊσταμένη της Μονάδας Αξιολόγησης της ΕΥΣΕΚΤ για τις δράσεις ΕΚΤ στην Ελλάδα και υπάγεται στην Ε.Σ.Π. του ΕΣΠΑ. Εξειδικεύεται σε θέματα Μάνατζμεντ Ανθρώπινων Πόρων, κατάρτισης Ενηλίκων και διά βίου μάθησης. Στο πεδίο της αξιολόγησης ασχολείται εκτενώς από το 2001 με έμφαση στο συντονισμό των μελετών αξιολόγησης, την σύνταξη προδιαγραφών και τεχνικών οδηγιών, την ανάθεση και παρακολούθηση σχετικών μελετών. Παρακολουθεί τις εξελίξεις διεθνώς σε θέματα νέων μεθολογιών αξιολόγησης στους ανθρώπινους πόρους και εκπροσωπεί την Ελλάδα στο ESF Partnership της ΕΕ (ΓΔ Απασχόλησης) και διεθνή φόρα.

Ο **Αναστάσιος Τζίκας** είναι Πρόεδρος του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Πληροφορικής και Επικοινωνιών Ελλάδος (ΣΕΠΕ) και του Πάρκου Επιχειρήσεων Υψηλής Τεχνολογίας «Τεχνόπολη Θεσσαλονίκης Α.Ε.». Επίσης είναι Πρόεδρος ΔΣ της Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης – HELIXPO ΑΕ, μέλος του ΔΣ της Κοινωνίας της Πληροφορίας, μέλος του Ελληνο- Αυστραλιανού Επιχειρηματικού Συμβουλίου καθώς και Γραμματέας στον Οργανισμό Τουρισμού Θεσσαλονίκης. Είναι Επίτιμος Πρόεδρος του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Πληροφορικής Βορείου Ελλάδος (ΣΕΠΒΕ), του οποίου υπήρξε πρόεδρος για περισσότερα από 15 χρόνια. Υπήρξε ένας από τους ιδρυτές της Singular Software ΑΕ στην οποία διετέλεσε Διευθύνων Σύμβουλος 1987-2004 και Πρόεδρος του ΔΣ μέχρι το 2005.

Ο **Λόλις Λαμπρινίδης** είναι Γενικός Γραμματέας Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων, στο Υπουργείο Οικονομίας & Ανάπτυξης και Καθηγητής στο Τμήμα Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Είναι οικονομικός γεωγράφος (πτυχίο - ΑΠΘ 1977, ΜΑ -Sussex 1978, Ph.D. -LSE 1983), με αντικείμενο «περιφερειακή οικονομική και περιφερειακή πολιτική» και διευθύνει την Ερευνητική Μονάδα Περιφερειακής Ανάπτυξης και Πολιτικής (ΕΜΠΑΠ). Είναι συγγραφέας πολλών άρθρων και βιβλίων.

Ο **Ιωσήφ Χασίδης** είναι Διδάκτωρ του University of Manchester. Έχει διδάξει στην ΑΣΟΕΕ, στο Πανεπιστήμιο Πειραιώς, το Πανεπιστήμιο του Manchester και άλλα πανεπιστήμια του εξωτερικού. Θέματα ενδιαφέροντός του είναι τα οικονομικά των Μικρών Επιχειρήσεων, η Επιχειρηματικότητα, βιομηχανική και περιφερειακή ανάπτυξη, οικονομικά της εκπαίδευσης και των ανθρωπίνων πόρων κ.α. Έχει συντονίσει και εκπονήσει, στην Ελλάδα και σε πολλές χώρες του εξωτερικού, έργα για λογαριασμό Εθνικών και Διεθνών Οργανισμών.

Ο **Μανώλης Κουτουλάκης** είναι χωροτάκτης περιφερειολόγος, ερευνητής διδάκτωρ Πανεπιστημίου Πειραιώς και συντονιστής ερευνών του Εργαστηρίου Διεθνών & Ευρωπαϊκών Πολιτικών και Προγραμμάτων Ανάπτυξης (DevelopmentLAB). Έχει διατελέσει Επιστημονικός Συνεργάτης στο Υπουργείο Ανάπτυξης, σε θέματα προγραμματισμού ΠΔΕ, επενδυτικών κινήτρων, σχεδιασμού ΕΣΠΑ, καθώς και ειδικός σύμβουλος στο Υπουργείο Εργασίας, με τομέα ευθύνης το σχεδιασμό και προγραμματισμό πολιτικών ΕΚΤ.

Ο **Μανώλης Χρυσάκης** είναι χημικός μηχανικός (Msc) και οικονομολόγος Phd, Msc, Διευθυντής Ερευνών στο Ινστιτούτο Κοινωνικών Ερευνών του ΕΚΚΕ. Έχει διατελέσει διδάσκων - επιστημονικός συνεργάτης του Τ.Ε.Ι. Αθηνών (1997 - 2013) και του Πανεπιστημίου Πατρών (1999 - 2005). Από το 1987 έως σήμερα έχει εκπονήσει πλήθος μελετών και αξιολογήσεων για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Υπουργεία, Οργανισμούς και φορείς του Δημόσιου και Ιδιωτικού τομέα, μεταξύ άλλων σε θέματα Εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης, πρώτης ύλης της Απασχόλησης και της Επιχειρηματικότητας, καθώς και στον τομέα της Κοινωνικής Οικονομίας.